

НАШЕТО БУДУЩЕ

АБОНАМЕНТЪ:
за година 50 лева,
предплатени на
два пжти.

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВЕТА И ИНФОРМАЦИЯ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ:
се плаща по 1 левъ
на кв. см.

Всички ржкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. Попвасилевъ - Шуменъ.

БРОЯ 1 левъ.

Православната църква, въздържателнитѣ дружества и протестантитѣ.

(Извадка отъ писмо, прагено до приятель — въздъртель, който ни обини, че сме противъ въздържателнитѣ дружества.)

Дължа да заявя, че нашето свещенство винаги се е носило съ уважение къмъ въздържателното дѣло като идея. Нашата православна църква, която по уставъ полага въ годината около 200 постни дни, съдържа въ висока степенъ това частично движение — въздържане отъ вино — борба съ алкохолизма. Самъ азъ не веднажъ съмъ говорил и въ вестника съмъ давалъ мѣсто на статии и бележки срещу пиянството. Не едно окржко е издадено отъ нашата духовна власт до свещеницитѣ да работятъ срещу пиянството. Последното архиеп. послание не пропуска да направи апелъ къмъ народа — да се пази отъ това зло.

Но има друго нѣщо. Протестантитѣ въ България искатъ на всѣка цена да взематъ това движение въ ржцетъ си, за да засилатъ своята вѣрска пропаганда и да влияятъ надъ нашето православно общество. Това Вие не знаете, но менъ това е работа и азъ имамъ данни за него. Още нѣщо. Протестантскитѣ деятели постоянно ни обвиняватъ, че ние, църковницитѣ, насаждаме алкохолизма у народа, защото употребяваме вино въ църква. Не ще споръ, че Ал. Георгиевъ, протест. проповѣдникъ въ гр. Шуменъ, който даде поводъ да пиша срещу него вече нѣколко пжти и който знае, че е вече следенъ, вчера, (когато бѣше държалъ бѣсѣда по въздържанието) не щѣше да си позволи дума срещу нашата църква. Но по-рано, когато ние не го безпокоехме, той не веднажъ и

не два пжти е говорил и писалъ (има негова брошура), че ние, свещеници и владици, насаждаме пиянството.

Проведена до край, идеята за абсолютното въздържане стига до тамъ, че ни оскърбява въ най-светитѣ наши религиозни чувства — тайнството евхаристия — причастието — абсолютнитѣ въздържатели наричатъ тоже пиянство или начало на пиянство, затова се обявяватъ срещу причастието. Това стана на единъ конгресъ на въздъртелитѣ въ Варна преди нѣколко години. Въ такъвъ духъ младежи четатъ реферати на дружествени събрания и пр. Протестантитѣ и другитѣ сектанти това чакатъ и, ако щете, това тѣ подготвятъ. Ето де е абсурдността на тази „спасителна“ идея. Да, и ето кжде ние намираме лошото у нея И действително, ако Вие, който сте отъ скоро, струва ми се, въздържатель, поискате да бждете строго вѣрени на принципа **пълно въздържане**, Вие не трѣбва да се причастявате. Тукъ ние намираме опасното за православната църква у тази идея и затова не държимъ принципа за абсолютното въздържане. Нашата църква по уставъ разрешава отъ време на време въ тържествени дни да се пие по чаша вино. Това именно положение **атакуватъ** протестантитѣ. Но за тѣхна угода и за угода на нѣкои наши, увлечени отъ тази идея фанатици българи, азъ и много други правосл. хр-ни не ще започнемъ да коримъ и пренебрегваме вѣрата си. Въпрѣки тия постановления

на нашата църква, тя, църквата ни, познава светии и чудотворци, но протестантската не познава такива. **Най-страшното нѣщо не е въ виното, а въ разюздания умъ и духъ** Вие това запомнете добре.

И така, ние, църковницитѣ, поддържаме едно въздържане вътрешно, широко, духовно, а не само отъ вино. Ние не треперемъ отъ страхъ предъ виното и не кривимъ историята и съвестта си, за да доказваме, че Христосъ билъ направилъ съ чудото си въ Кана Галилейска безалкохолно вино, както прави Вашиятъ Ал. Георгиевъ въ своята брошура. Ако Исусъ Христосъ пиеше безалкохолно вино, нѣмаше фарисейтѣ, както се оплаква Самъ Исусъ въ Евангелието, да Го наричатъ **винопийца**. Нѣмаше сжщото Евангелие, което разказва за чудото въ Кана, малко по-долу чрезъ уста на Архитриклита да говори, че „доброто вино се дава по-напредъ и, като си **понапиятъ**, тогава по-лошото“. Съ какво се понапиватъ хората, съ вода, боза, лимонада (каква тогава не е имало) или съ вино, което съдържа малка или голѣма доза алкохолъ? Нѣкои заинтересованъ може да поиска да играе съ глагола: „Както се понахранватъ, ще каже, така се и **понапияватъ**“. Не. Съ вода или друго сладко питие човѣкъ веднажъ се напива. Понапива се човѣкъ само съ вино и др., което съдържа частъ алкохолъ. Да, и Христосъ, макаръ да е пилъ вино, не е билъ алкохоликъ. Нѣма отъ какво да **спасява** днесъ Христа Ал. Георгиевъ, за да измислюва теории, че Христосъ направилъ не вино съ алкохолъ, а такова безъ алкохолъ. Виното е само сѣчиво, ножъ. Зависи какъ ще се употреби ножа, за да ни порѣже или сготви храна. Ако

Неблагодарността на децата ни е по-смъртоносна отъ отровата на змията.

Шекспиръ.

Пазете сълзитѣ на децата си, за да ги проливатъ надъ гробоветѣ ви.

Епиктетъ.

Бракътъ е начало и връхъ на всѣка култура. Той смегчава грубитѣ, а най-добре възпитаниятъ човѣкъ, може да прояви своето самообладание въ брака. Той трѣбва да бжде неразторжимъ, защото дава доста много щастие, и не трѣбва да се държи сметка за отдѣлни малки несполуки и неприятности.

Гьоте.

Щастиемо на мъжа е въ думитѣ: „азъ искамъ“.
Щастиемо на жената въ думитѣ: „той иска“.

Ницше.

следъ 100 години хората се изродатъ до такава степенъ, че обикновениятъ пшениченъ хлѣбъ вземе да имъ вреди, тогава, може би, ще се явятъ други Георгиевци, които, за да угодатъ на „болницитѣ“, за да имъ се харесатъ и да се покажатъ **модерни**, ще доказватъ може би, че Христосъ и хлѣбъ не е ялъ и пр.

Разбирате нали, принципътъ за абсолютно въздържане е една благодарна позиция за борба съ православиемо. И протестантскитѣ деятели богато я използватъ, стига да имъ падне слушавъ.

Прочее, азъ, и мнозина като мене отъ 3 месеци несъмъ изпилъ нито 1/2 чаша вино или др. т. и никому не препорѣчвамъ да пие вино безъ нужда, несъмъ въздържатель, но немога да се наричамъ или приемамъ да ме наричатъ пияница. Не се числя къмъ Вашето или друго въздърж. друж-во, но имамъ право да говоря срещу пиянството.

При това не е за чудо да има хора, които се числятъ въ Вашето дружество, но сж порочни хора. Нито една аспра не струва въздържанието отъ вино и др. на тѣзи хора. **Вие се заинтересувайте и прочуте какъвъ редъ на животъ иска отъ своитѣ членове православната църква опитайте да живѣете само една година по нейния уставъ и ще видите колко мѣлко, дребно, второстепенно, излишно ще стане Вашето външно, само тѣлесно, абсолютно въздържане отъ вино и др.**

Воздържанието отъ вино и др. не решава въпроса за моралния проблемъ. При все това, обаче, всичко което могатъ да направятъ тия дружества, за да се отнеме възможността на страстни алкохолици лесно да намиратъ вино, е полезно. Всѣка златна срѣда е **злато**. Докато друговѣрци и противовѣрци не изкористватъ Ваше-

В. Рашковъ.
Окр. Управителъ — Шуменъ.

Нашитѣ духовници за освобождението.

Голѣмъ дѣлъ отъ борбитѣ по възраждането и освобождението се пада на нашето родно духовенство. То съ право може да претендира, че възраждането и борбитѣ за черковна независимостъ сж негово дѣло. Паисий, Софрониевци, Неофитовци, Иларионовци и плеяда други духовни пастири се пожертвуваха за идеята — **свобода**. По после Левски, сжщо съ духовно звание, запечати съ кръвта си тази света идея. Данъ, и скжпа данъ, съ която може да се гордѣе нашето национално духовенство! Колчемъ пжти съмъ се отдавалъ на размисления изъ тази област, всѣкога сж изпъквали въ паметта ми спомени за страданията, по време на възстанието, на нѣколко души крайно скромни божи служители отъ моя роденъ гр. Панагюрище, които спомени искамъ да сподѣля съ четцитѣ на в. „Народенъ Будителъ“.

Следъ двудневно клане и опожаряване на града, въ края на Априлъ 1876 год., турскитѣ военни власти прибраха всички жени, деца и старци, случайно останали живи, и ги затвориха въ единъ добре ограденъ съ високи дувари дворъ, близо до аскерския

лагерь, записаха ги и обявиха за заложници. И нашето семейство, състояще отъ майка ми и три деца, укрито въ буренитѣ на градината ни, се предаде. Азъ бѣхъ най-възрастния отъ децата, 8 годишенъ, вече ученикъ.

Дворътъ у Кривоносоти, кждето бѣхме отведени, бѣ преплненъ съ жени и деца и твърде на рѣдко се виждаха нѣкои стари мъже.

Имаше мнозина ранени. Ранитѣ бѣха тѣй страшни за насъ малкитѣ, че когато женитѣ ги превързваха и налагаха съ бурени, плачехме заедно съ боледувацитѣ.

Но най-много ни плашеше една жена, полудѣла отъ ужасъ вързана за една слива.

Още съ пристигането си тукъ узнахме, че и нашия енорийски свещеникъ Попъ Лука, високоуважаванъ отъ всички духовникъ, лежалъ тежко раненъ въ една отъ стаитѣ на скромната въ двора кжщурка. Майка ми и други жени се наговориха, привечеръ да отидатъ и му се поклонятъ, придружени отъ насъ 2—3 по-възрастни момчета.

Женитѣ още съ влизането заплакаха съ гласъ и колѣничеха край него да му целунатъ ржка. Страдалческото лице на нещастния свещеникъ почна да играе отъ вътрешно вълнение.

Явно бѣше за всички, че положението му е тежко и безнадечно. Той се мъчеше да

прикрие ужаснитѣ болки, цо изпитваше, и на позива за благословия отъ страна на женитѣ, съ единъ поразителенъ по своето внушение погледъ и съ опитъ на последни усилия отговори само съ тѣзи думи: „Упование въ Бога“. Не зная дали не бѣха тѣзи и последнитѣ му думи, защото наскоро следъ като бѣхме излѣзли, разнесе се слухътъ: Попъ Лука починалъ. Дали сжщата вечеръ или това е било чакъ на другата, и защо това стана тѣй, не мога да си обясня, но погребението на свещеника се извърши ноцно време и въ сжщия дворъ, въ който бѣхме задържани.

Помня само това, че като го носѣха на ржце безъ носилка, косата му бѣше се разчорлила провиснала на долу и лицето му на насъ децата излеждаше много страшно.

На следния денъ почнаха подъ стража да изкарватъ по старитѣ жени и възрастни момчета да отиватъ изъ града и погребватъ убититѣ, тѣлата на които взѣли да се разлагатъ. Това продължи нѣколко дена. Отъ тѣзи нещастни гробари можахме да узнаемъ за нѣкои убити роднини и познати. Още първата вечеръ баба ми каза, че между убититѣ билъ и най-младия тогава свещеникъ, чуднокрасивиятъ Попъ Нейко.

Сжщо така билъ намѣренъ закланъ въ двора на Метеха единиятъ отъ двамата изповѣд-

ници при църквитѣ, който е тамъ и погребанъ. Не помня точно името му, но струва ми се да се казваше Кириль.

Бѣхме вече освобождени отъ заложенничество, турцитѣ продължаваха да довеждатъ заловенитѣ изъ горитѣ и предалитѣ се съ измама нѣкои възстаници. Единъ денъ се прѣсна слухъ, че каратъ Попъ Цвѣтко. Излѣзохме да гледаме Цѣло отдѣление аскеръ бѣше окржжило нещастния свещеникъ и го водѣше цѣлъ потъналъ въ калъ къмъ лагера. Ние децата проследихме какво ще стане съ него. Тамъ близо до самитѣ войнишки палатки го завързаха, най-немилоствиво, за една кола. Горкиятъ свещеникъ отъ срамъ и унижение завръщаше главата си да не ни гледа. На другия денъ го откарали за Пловдивъ на сждъ.

Църквитѣ и дветѣ бѣха изгорѣли. Никой не смѣше и да помисли за църква. Но нуждата отъ свещеникъ, главно да опѣва умрѣлитѣ бѣше въпиюща. Тогава се яви на лице Попъ Марко. Дали турцитѣ му бѣха отрѣзали брадата или самъ той бѣ сторилъ това, за да прикрие сана си, не зная, но брадата нѣмаше. И за да маскира това, той се бѣ превързалъ съ кърпа презъ брадата. Тѣй превързанъ и въ цивилно облѣкло, само съ свещеническа капа, той ходи дълго време.

Но най-симпатиченъ си останатъ отъ онова време легендарниятъ Попъ Грую, отъ свитата на Бенковски. Съ своя прекомѣренъ ентузиазъмъ и оригинално държане, той правѣше впечатление на аномаленъ човѣкъ. Заловенъ живъ, следъ разгромяване четата на Бенковски, предъ сжда той се представилъ за лудъ. И благодарение на това обстоятелство, сжда го счелъ за невмѣняемъ и вмѣсто смъртно наказание, му наложили заточение въ Коня — Азия. Следъ освобождението той често при запознаването си съ нѣкого, прибавяше и „фирмата“ си — „Дели Папазъ“. Записалъ съмъ си адреса му, подъ който го извикали, когато заточеницитѣ щѣли да влѣзатъ въ калето, както той го предаваше: „Филибе Санжаа, Парзджикъ касабасжнда, Отлукъой Кариесинде, Бута-бана махалисинде-Дели Папазъ Тенчоолу Грую“.

И тѣй, цѣлото ни духовенство въ Панагюрище въ онзи погромъ пострада заедно съ паството си. Иза негова и на нацията честь, то предпчете да пожертвува себе си за свободата на отечеството, отъ колкото да извърши предателство или разкрития, които биха злепоставили други.

Какво самопожертвование, какъвъ великъ подвигъ! Поклонъ предъ паметта на тѣзи народни друженици!

то дѣло за свои цели, то ще бжде едно добро дѣло.

Християнинътъ е дете на свободата. Не ще бжде той достоенъ за Христа, ако е останалъ **праведникъ**, защото е **грижливо пазенъ** и **никога въ своя жизненъ пѣтъ не е можалъ да срещне изкушение**. Нашето време е **лудо, блудно**. Толкова **по достоенъ за чистотата е този, който прамине днесъ своя жизненъ пѣтъ, опасенъ отъ порокъ**.

Но хората сж слаби, останали сж безъ воля. Вие, въздържателитѣ, искате да спасявате хората на сила. Разбира се, мнозина отъ васъ не вѣрватъ въ никакъвъ Богъ и не признаватъ у човѣка душа. Зато-

ва, като живѣятъ и трупатъ грѣхове, които смъртно раняватъ душитѣ имъ, пазятъ грижливо здравето и хубостта на тѣлото. А пиянството, безспорно, разрушава издѣлно тѣлото. Вие постѣпвате до известна степенъ като Великия Инквизиторъ на Достоевски: хората иматъ воля да живѣятъ за доброто. Тѣмъ не е нуждна свобода. Да имъ отнемемъ съ законъ възможността да пиятъ вино, защото тѣ ставатъ алкохолични. Тѣ злоупотрѣбватъ съ свободата си.

Да, вие имате такова мнение за човѣка. Спасявайте го както знаете и както можете!

Свещ. Д. Попвасилевъ.

Домъ на майката и детето.

Нашиятъ градъ има право да се гордѣе съ една високо хуманитарна придобивка. Това е Дома на Майката и Детето „Стоянка Кжнчева“. Едно велико по замисълъ и благородство дѣло, наистина, което за вѣчни времена ще краси нашия градъ и ще увѣковѣчи името на дарителя г. Д. Кжнчевъ и на неговата добра майка. Дарителтъ не се задоволи само съ едно сухо дарение. Той вложи и сърдце и душа, за да се поправи това-онова и самъ бърза да се пригоди Дома за целта. Той самъ лично поправи бравитѣ на вратитѣ, самъ постави вторитѣ прозорци, печкитѣ и пр. Всичко самъ работѣше безплатно даже и въ студена стая често пжти... За да се засили фонда за Дома, г. Кжнчевъ подари още и една своя нива отъ 7.5 декари. Радостта на дарителя бѣ неописуема, когато за първи пжтъ въ Дома влѣзоха децата за прегледъ отъ Лѣкаря на Детската здравна съвещателна Станция Д-ръ Н. Блѣсковъ. Той сияеше отъ радостъ, като виждаше тѣзи мили рожби, които бащински милваше... А поминалия петкъ той съ радостъ послужи при раздаването на беднитѣ майки грисъ, оризъ, захаръ, макарони и пр. за да закрепнатъ децата имъ бждецитѣ граждани и граждани на града ни. И какъ се радваше г. Кжнчевъ на тази хубава и благородна работа— да се дава здравна просвѣта на майкитѣ за правилното отхранване и отглеждане на тѣхнитѣ мили рожби...

Ние дълбоко вѣрваме, че нѣма да бжде далечъ времето

когато въ Дома ще бждатъ открити и легла за бедни родилки, за да се изпълни завета на дарителя г. Кжнчевъ. Нужно е съзнание отъ всички ни за необходимостта отъ такъвъ единъ Домъ и да помогнемъ всички съ каквото можемъ. Разбира се, че най-големия дѣлъ на помощъ се пада на Общината и на Окр. Пост. Комисия, които, вѣрвамъ вече, сж предвидили сума за него. Общинския съветъ вече прояви първия свой жестъ, като доброволно се отказа еднородушно отъ таксата 2⁰, възлизаща на 3000 лв., която се падаше на общината при прехвърлянето на зданието на името на Дружеството „Червенъ Кръстъ“. Магазинъ „Желѣзна Ржка“ на г. Хачикъ Алтунянъ сжщо прояви благороденъ жестъ, като подари ламарината и желѣзната рамка за табелата на Дома. Отрадното е, че всѣки бърза да служи на дѣлото, че всѣки е готовъ да направи максимална отстъпка при купуване нѣщо за Дома. Това радва всички ни, а особено г. Кжнчевъ, който жадува да види осъществена мечтата си. Окуражени отъ това общо съдействию, ние вѣрваме, че отъ 1 май т. год. Домътъ ще почне да функционира и като родилен домъ. Разбира се, че отначало той ще бжде при по-скромна обстановка, която полека лека ще се подобрява съ заимстването на фонда. Въ едно близко бждеще се проектира да стане тържественото осветяване на Дома. Ще има представители отъ Централното Управление на Дружеството „Червенъ Кръстъ“, вѣроятно

г. г. Д-ръ Даневъ, Председателя на Дружеството, и Проф. Д-ръ Ватевъ. Ще взематъ участие въ празненството както Младешкия „Червенъ Кръстъ“ (българския и руския), така и другитѣ благотворителни и културни дружества въ града ни. Ще бждатъ поканени всички официални лица. Осветяването на Дома ще бжде единъ тържественъ денъ, денъ на хуманността и благотворителността, свѣтълъ денъ за всички, що милѣятъ за нашата Майка и Детето. Нека всички съ радостъ да очакваме този свѣтълъ денъ! Защото само чрезъ просвѣта и добра майка ние ще имаме здрави добри синове и дѣщери.

Д-ръ Стояновъ.

Вредата отъ мастиленатѣ моливи

Германски професоръ съобщава за единъ случай отъ нараняване съ мастиленъ моливъ, което имало тежки последици: отъ двама ржкующи се г-да, едина държалъ въ ржката си мастиленъ моливъ, при ржкостискането върха на молива се мушна лъ и прѣчупилъ въ прѣста отъ ржката на другия; последицата отъ това била, отрѣзали прѣста да спасятъ човѣка.

Когато мастиленъ моливъ проникне въ нѣкой отъ органитѣ на човѣшкото тѣло, то багрилната материя се размѣва бързо съ тѣлесната жидкостъ. За да се отстрани отровното чуждо вещество, трѣбва безусловно да се изрѣже, а това изрѣзване трѣбва да обхване много повече отъ ободеното и обагрено мѣсто.

По тази причина по никой начинъ не трѣбва да се даватъ мастилени моливи на деца, а възрастнитѣ да ги носятъ само съ предпазители.

ХРОНИКА.

Богослужението презъ св. страстна седмица.

1. Недѣля (Врѣбница), понедѣлникъ и вторникъ вечеръ. Последованието на Жениха ще започне въ 7 часа вечерта.

2. Понедѣлникъ, вторникъ и срѣда, четенето на часоветѣ и Св. Преждеосвещена Литургия ще започне въ 6 и половина ч. сутринъ.

3. Четвъртъкъ сутринта, въ 5 часа ще започне Утренята съ извършване Св. Елеосвещение и подиръ него ще се отслужи Божествена Литургия на Св. Василий.

4. Четвъртъкъ вечерта, четене на 12 Евангелия ще почне въ 7 часа вечерта.

5. Петкъкъ четенето на Царскитѣ часове ще почне въ 6 и половина часа сутринта.

6. Последованието на Исграбението Христово ще почне въ Петкъкъ 7 часа вечерта.

7. Сжботъ, 7 и половина часа сутринта ще се отслужи Литургията на Св. Василий Велики.

8. Въ самия денъ на Св. Възкресение Христово, ще се звъни въ 11 и половина часа презъ нощта, а точно 12 часа ще се изпѣе „Христосъ възкресе“ и ще се продължи Богослужението.

9. Вечерта (второ Възкресение) ще започне въ 3 часа следъ обѣдъ.

10. Въ свѣтлия понедѣлникъ и вторникъ, ще се служи Божествената Литургия въ 7 часа сутринта, по обикновено.

Отъ Архир. Намѣстничество.

Педагогическа конференция. Министерството на Народното просвѣщение свика въ Шуменския окръжъ две педагог. конференции:

1. Окръжна конференция по Философия и Педагогика въ гр. Шуменъ на 3, 4 и 5 Май т. г.

На тая конференция ще присъствуватъ всички учители по Философия и Педагогика отъ срѣднитѣ училища въ окръжа и учителитѣ при народнитѣ прогимназии отъ гр. Шуменъ.

Ще говорятъ Д-ръ С. Казанджиевъ и Главниятъ инспекторъ при Министерството Ст. Димитровъ, който ще ржководи тая конференция.

Ще има една пробна лекция по Психология въ Гимназията и две пробни лекции въ Образцовата прогимназия.

2. Околийска педагог. конференция въ гр. Попово на 7, 8 и 9 Май т. г. подъ ржководството на окръжния училищенъ инспекторъ П. Скопаковъ.

На тая конференция ще говорятъ професоръ Д-ръ С. Казанджиевъ и главниятъ инспекторъ г. Ст. Димитровъ.

Ще има и две пробни лекции въ прогимназията и първоначалното училище.

На тая конференция ще присъствуватъ всички първоначални и прогимн. учители отъ Поповска околия.

Редакцията изпраща вестника до много селски и градски читалища въ и вънъ отъ окръжа. Голѣмото множество читалища, обаче сж още съсемъ бедни, Затова отъ много мѣста връщатъ вестника

съ бележка: „Неможемъ да платимъ! или задържатъ вестника и пжшатъ писмо, съ което молятъ да имъ се праща вестника безплатно. Ние не спрѣхме вестника нито до единъ читалище, защото зисемъ, че ще бжде отъ голѣма полза особно за хората отъ село, да се научатъ да четатъ по-сърдечно четиво. Общо е оплакването, че въ село не се четатъ нищо или се четатъ само партизански вестници и брошюри. Общо е оплакването още, че много отъ селянитѣ по цѣли месеци презъ есенята и зимата киснатъ по кръчмитѣ играятъ карти, губятъ златото си време и съ нищо не обогатяватъ своя умъ и сърдце

Този наша мѣрка, обаче ни хвърля въ сериозенъ разходъ. Вестникътъ се подѣржа неключително отъ абонamenti. Ето защо, ние правимъ къмъ православното общество същиятъ апелъ, какъвто направихме протестантския в. Зорницъ и доби добри резултати. Аннѣко семейство, църковно настоятелство или нѣкоо частно учреждение или дружество одобрява вестника и жалеа мнозина да го четатъ, не би ли се съгласило да ни прати въ редакцията стойността на нѣколко годишни течения на вестника като улеме до кое читалище имзатворъ да се изпраща вестника или пъкъ предостави редакцията тази грижа? Пакъ ще кажемъ онова, което сж казали и други пжтъ: 50 лева не сж много пари. Хубавитѣ мисли и поука, извлечени само отъ една статия или ржказъ въ вестника, струва много повече отъ 50-тѣ лева. при това не едно и не две полезни четива ние ще дадемъ и сме дали на нашитѣ читатели.

И най-после, хората по селски и градове твърде много обиднѣха. Безспорно, не всички милѣятъ паритѣ си за ядене и пиене и др. празни работи. Макарь да не сж много лева, за твърде бедния мѣстъкъ тѣ не сж малко.

Прочее, християни, вземете примѣръ отъ протестантитѣ други репигнозни общини които напълниха по този начинъ съ своята книжнина читалища и затвори! Подирете нашето парично скжж и трудно дѣло!

Н. Н. Д-въ.

Нашитѣ бащи и прадѣди.

II

(Краткъ исторически прегледъ).

Такива вѣрующа християни бѣха нашитѣ прадѣди, дѣди и бащи. Но всичко това не правѣха само, когато сж въ църква. Тѣ бѣха истински християни и въ частния си животъ и въ общественитѣ работи. Било въ срещитѣ си съ хората при обикновения домашенъ животъ, въ занаятитѣ си, въ търговията или въ каквато и да е обществена и църковна работа, тѣ я изпълняваха честно, добросъвестно и безкористно. Съ една дума, въ каквото да било предприятие, тѣ се ржководѣха само отъ духа на Христовото учение.

Такива сжщо вѣрующа християни си останаха българитѣ и следъ освобождението, но само до първитѣ десетина години. Въ сжщия редъ, но при по-добре подготвени свещеници и учители, продължаваше да се възпитава народа въ православието. Въ основнитѣ училища и въ новооткрититѣ вече гимназии се преподаваше вѣроучение — Законъ Божи,

по една много обширна програма, взета отъ рускитѣ гимназии. Като се почнѣше отъ първото отдѣление до 7-и класъ на гимназията, преподавателитѣ по Законъ Божи бѣха предимно духовни лица — свещеници и монаси, нѣкои и съ више духовно образование. Така въ основното училище и въ четиритѣ отдѣления се преподаваше кратка Свещена История на новия и вехтия заветъ. Въ първия и втория класъ на Гимназията (тогава нѣмаше прогимназии), се преподаваше сжщо Свещена история по пространна. Въ третия класъ се преподаваше пространенъ „Катихизисъ“ съ тълкувание текстове на Символа на вѣврата „Вѣрую“ и нѣкои глави и текстове на Евангелието. Изучаваха се отъ ученицитѣ цѣли глави отъ Евангелието като „Нагорната проповѣдь“ и други. Въ четвърти класъ се учеше и тълкуваше „Църковното богослужение“. Въ пети класъ — „Всеобща Църковна История“. Въ шести класъ — „Българска Църковна История“ и въ 7 класъ — „Богословие“. Така че единъ младежъ, свършилъ съ добъръ успѣхъ гимназията, покрай

другитѣ общо образователни предмети биваше доста обширно запознатъ и съ Христовото учение. Така се възпитаваше младежътъ въ духа на християнството въ първитѣ десетина години отъ освобождението ни. Вѣрата въ Бога бѣше още запазена въ народа и църквитѣ се пълнѣха съ богомолци.

Съ появяването у насъ на първитѣ проповѣдници на социализма, а заедно съ него — на безвѣрието и безбожието, въ народа настѣпи единъ преломъ. За голѣмо нещастие тѣзи социалисти излизаха отъ срѣдата на учителството, предимно между основнитѣ учители. Тѣзи нови богомили успѣха въ кжсо време да обезвѣрятъ голѣма частъ отъ учащата се младежъ. Понеже мнозинството отъ учителитѣ бѣха такива, поискаха да си наложатъ волята, за да се изхвърли съвсѣмъ преподаването на вѣроучението изъ училищата, за да могатъ по лесно да отровятъ крехкитѣ души на младежитѣ.

Следъ войнитѣ отъ социализма се роди комунизма у насъ и болшевизма въ Русия, съ още по крайни идеи и ус-

пѣ до нѣкжде да обезвѣри една частъ отъ народа. Обаче по здравата и по голѣмата частъ отъ народа не се обезвѣри. Настѣпи едно отрезление въ народа, който започна да се прибира къмъ църквата. Както презъ време на робството, турци, гърци и богомили не можѣха да го отвѣрнатъ отъ вѣрата и народността му, така и сега безвѣрницитѣ и безбожницитѣ социалисти и комунисти, не ще успѣятъ да го обезвѣрятъ.

Въ Русия болшевитѣ успѣха да взематъ управлението на страната чрезъ измама, благодарение на социалнитѣ условия и на невежеството на по-голѣмата частъ отъ руския народъ, обаче тѣ не успѣха да го отвѣрнатъ отъ православието. Руския народъ и сега си остава преданъ на Христовата вѣра, ще я запази и въ бждаще. Болшевизма въ Русия е на пжтъ да загине. И ще загине въ скоро така, както загина презъ време на великата френска революция комунизма на Якобинцитѣ. Жестоко се мамятъ нашитѣ заблудени българи, социалисти и

комунисти, че отъ сега натѣкъ ще могатъ да обезвѣрятъ българския народъ и въ този начинъ да взематъ управлението въ ржцетѣ си. Сгромолясането на болшевиима въ Русия, неминуемо ще полека и това на комунизма насъ. Народа вече разбира, тѣхнитѣ идеи сж една утопия на книга написана теория, ала сж невъзможни и приложими въ живота.

Благодарение на мждоржководство дѣлата на Православната християнска църква отъ Св. Синодъ, подпомогнатъ отъ нашитѣ достойни духовни пастири и тѣхнитѣ помощници — младите енергичнитѣ и преданитѣ църковното дѣло свещеници, вѣрата на народа въ Бога укрепне и ще се затвърди каквато е била и въ миналото.

Силата на Христовото учение въ скоро време ще сто не само утопичнитѣ идеи на комунизма, но не ще бжде лече деня, когато Християнството ще се разпространи мѣждо цѣлото човѣчество, населяващето земята.